

Werkafspraken Omgevingswet en Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA)

Inleiding

Door de Omgevingswet verandert ook de procedure voor het verlenen van vergunningen voor omgevingsplanactiviteiten die niet passen in het omgevingsplan (zijnde de opvolger van het bestemmingsplan). Activiteiten die niet passen in het omgevingsplan worden ook wel buitenplanse omgevingsplanactiviteiten genoemd.

Om een voorspoedige behandeling van deze vergunningaanvragen op grond van de Omgevingswet te bereiken, moeten nieuwe werkafspraken tussen college en raad gemaakt worden.

Motie

Daarnaast is in de raadsvergadering van 26 oktober 2023 een motie aangenomen waarin wordt opgeroepen om 'De gemeenteraad in het ruimtelijk vooroverleg te betrekken bij nieuwe ruimtelijke procedures waar nu de wijzigingsbevoegdheid bij het college ligt'

Hiervoor is een werkgroep samengesteld om op de korte termijn tot werkafspraken te komen.

Met de werkgroep Omgevingswet is een voorstel besproken en dit voorstel wordt voorgelegd aan het fractievoorzittersoverleg. Middels een behandeling in commissie en raad wordt de werkafspraken vastgelegd.

Werkafspraken

De nieuwe procedure wordt opgesplitst in:

1. de informele procedure (het vooroverleg voor bouwen of ruimtelijk initiatief)
2. de formele procedure (aanvraag).

1. Informele procedure

Aanvrager is niet verplicht tot het voeren van vooroverleg en kan dus ook besluiten om direct de formele procedure te starten door het indienen van de aanvraag voor een omgevingsvergunning. Wanneer de aanvrager ervoor kiest eerst vooroverleg met de gemeente te voeren, biedt dit de gemeente de gelegenheid kaders mee te geven voor het indienen van de aanvraag. Aan de informele procedure is geen wettelijke termijn gekoppeld.

Proces

Als de initiatiefnemer het vooroverleg aanvraagt, wordt het initiatief getoetst door alle vakdisciplines en zo nodig door de ketenpartners (o.a. Omgevingsdienst, Veiligheidsregio en andere overheden (provincie en waterschap) via de regionale omgevingstafel. Dit maakt een integrale afweging mogelijk.

Technisch overleg - BOPA

Als het initiatieven inzake de ruimtelijke trajecten betreft waarvoor uiteindelijk een bindend adviesrecht van de raad geldt dan wel valt binnen de onderwerpen zoals opgenomen in de motie, waarbij het college voornemens is deze te honoreren, wordt er door het college een notitie opgesteld met een uiteenzetting van het initiatief. Deze notitie wordt op de gebruikelijk wijze, inclusief de achterliggende stukken beschikbaar gesteld voor de raads- en commissieleden en ter agendering aangeboden voor een technisch overleg. De raadsleden worden uitdrukkelijk uitgenodigd door het college middels de notitie om inhoudelijke aandachtspunten en opmerkingen mee te geven. Na deze behandeling krijgt de initiatiefnemer een brief van B&W op zijn voornemen waarbij ook de eventuele aandachtspunten vanuit het technisch overleg worden aangegeven. Als uit het technisch overleg naar voren komt dat er een breed gedragen wens bestaat voor een openbaar debat dan kunnen we dit in de brief aan de initiatiefnemer opnemen. Wanneer het tot een formele procedure komt dan kan alsnog openbaar gedebatteerd worden. De integrale afweging hiervoor vindt plaats in de agendacommissie bij het opstellen van de concept-agma's.

In deze fase van het proces is ervoor gekozen geen openbaar debat te voeren, omdat het een informele procedure betreft waarbij het openbaar maken van het initiatief nog niet aan de orde is.

Conform de motie wordt een start gemaakt met de volgende ruimtelijke trajecten gedelegeerd aan het college, met het idee dit na een half jaar te evalueren en als nodig en gewenst aan te passen:

- Vormverandering van een bouwblok bij de bestemming "Agrarisch bedrijf";

- Vergroting van een bouwblok bij de bestemming “Agrarisch bedrijf”;
- Ruimtelijke procedure waarbij een toename van het aantal dieren is beoogd of mogelijk wordt gemaakt in de toekomst;
- Wijziging van een bouwblok binnen de bestemming van een agrarisch bedrijf met het oog op nieuwvestiging of uitbreiding van het agrarisch bedrijf voor het houden van meer dieren dan wel andere diersoorten.

Als het college de aanvraag weigert dan ontvangen de raads- en commissieleden een bericht met een toelichting, inclusief de achterliggende stukken. Een automatische agendering voor een technisch overleg is niet aan de orde, net zomin als het opstellen van een notitie, daar de raad niet nadrukkelijk inhoudelijke aandachtspunten en opmerkingen mee hoeft te geven m.b.t. het initiatief. Is er toch de wens het te bespreken dan kan via de agendacommissie het verzoek tot agendering worden gedaan.

Schematische weergave van deze informele procedure is bijgevoegd (bijlage 1).

2. Formele procedure

Wettelijk kader

Het college van burgemeester en wethouders is op grond van de Omgevingswet bevoegd te besluiten op vergunningaanvragen voor activiteiten die niet passen binnen het omgevingsplan. De raad heeft aangegeven in welke gevallen hij om advies met instemming gevraagd moet worden voordat het college de vergunning kan verlenen. Het gaat hier om het bindend adviesrecht.

De raad heeft op 26 oktober 2023 de 'Lijst met buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor instemming van de raad benodigd is' vastgesteld ([iBabs - Vergaderen met inhoud](#)). Dit betekent dat voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, die vermeld staan op de lijst, de gemeenteraad een advies met instemming moet verlenen, voordat het college de vergunning kan verlenen. Als de raad niet instemt met de gevraagde omgevingsvergunning dan moet het college deze weigeren.

Anders dan voorheen geldt voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten niet meer de uitgebreide procedure van 26 weken, maar de reguliere procedure van 8 weken. Er is altijd wel een mogelijkheid om de beslistermijn met zes weken te verlengen. Het besluit moet dan binnen 14 weken na ontvangst van de aanvraag genomen worden. Om de beslistermijn te verlengen moet de reden voor het verlengen wel worden gemotiveerd vanuit de omstandigheden rond het individuele geval. Het mag geen automatische verlenging zijn.

Proces

Met het indienen van de aanvraag omgevingsvergunning start de wettelijke termijn van de reguliere procedure. Gezien de korte behandeltermijn, is het verstandig dat de gemeenteraad rekening houdt met de behandeling van het gevraagde advies met instemming.

De formele procedure bestaat uit vier stadia:

1. ontvangen van de aanvraag;
2. behandeling van de aanvraag;
3. besluit college op de aanvraag: wanneer de raad niet tijdig een advies met instemming heeft verleend en het college door de ontwikkelaar in gebreke wordt gesteld, is de regeling dwangsom van toepassing en dient er binnen 2 weken een besluit genomen te worden.
4. bezwaar, beroep en hoger beroep.

Werkafspraken

Een schematische weergave is al bijlage 2 bijgevoegd.

Stadium 1: Ontvangen van de aanvraag

Bindend adviesrecht

Wanneer de vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit wordt aangevraagd dan wordt deze eerst ambtelijk getoetst. Hieruit blijkt of voor het verlenen van de vergunning een advies met instemming van de raad nodig is. In dat geval neemt behandelend ambtenaar namens het college contact op met de Griffie om de planning van het dossier te bespreken.

Wanneer sprake is van bindend advies of een initiatief dat is opgenomen in de motie, zal de raad door het college via een (digitaal) bericht geïnformeerd worden over het ingekomen initiatief. Bij deze melding zullen de relevante stukken uit het dossier meegestuurd worden, zodat de raad al kennis kan

nemen van het initiatief. Het betreft alleen een mededeling om de raad in kennis te stellen. Deze mededeling kan geplaatst worden in IBABS. Er wordt nog geen advies met instemming aan de raad gevraagd, omdat eerst het college een standpunt moet innemen of hij medewerking wil verlenen aan het initiatief.

Geen bindend adviesrecht

Als er bij de formele aanvraag geen sprake is van een bindend advies door de raad, is het college bevoegd tot het nemen van besluit. Besluitvorming in de raad is niet aan de orde. Een uitzondering hierop zijn de onderwerpen uit de motie van 26 oktober 2023. Als de aanvrager direct een formele aanvraag doet dan wordt deze net als bij de informele procedure behandeld in een technisch overleg. Als er een informele procedure is doorlopen waarin is aangegeven dat er een breed draagvlak bestaat voor een openbaar debat dan kan dit alsnog ingepland worden. De planning verloopt via de agendacommissie waarin een integrale afweging plaatsvindt m.b.t. de conceptagenda's.

Proces

Als het initiatieven inzake de ruimtelijke trajecten betreft zoals opgenomen in de motie, waarbij het college voornemens is deze te honoreren, wordt er door het college een notitie opgesteld met een uiteenzetting van het initiatief. Deze notitie wordt op de gebruikelijk wijze, inclusief de achterliggende stukken beschikbaar gesteld voor de raads- en commissieleden en ter agendering aangeboden voor een technisch beraad. De raadsleden worden uitdrukkelijk uitgenodigd door het college middels de notitie om inhoudelijke aandachtspunten en opmerkingen mee te geven. Eventuele inhoudelijke aandachtspunten vanuit de raad kunnen dan nog meegenomen worden in de definitieve besluitvorming door het college van B&W.

Werkwijze

Ook voor dit proces is een schematische weergave bijgevoegd (bijlage 3)

Stadium 2: Behandeling van de aanvraag

Bindend adviesrecht

De aanvraag om een vergunning wordt ambtelijk getoetst. Ook wordt in deze fase advies gevraagd bij de ketenpartners (zoals de Veiligheidsregio en de Omgevingsdienst) en andere overheden (provincie, waterschap). Een verzoek aan de raad voor advies gaat vergezeld met de volledige aanvraag voor de omgevingsvergunning (waaronder een verslag van de omgevingsdialoog), alsmede het ter inzage te leggen ontwerpbesluit met daarin de motivering van het college waarom zij de vergunning wenst te verlenen (of niet).

Gezien de korte tijd voor besluitvorming, moet er ruimte zijn op de agenda van de raad om dit voorstel te bespreken. Dit betekent dat deze voorstellen in beginsel met voorrang behandeld moeten worden. Dit kan tot gevolg hebben dat andere raadsvoorstellen doorgeschoven moeten worden, rechtstreekse agendering voor de raadsvergadering noodzakelijk is dan wel een extra raadsvergadering moet worden ingepland.

Als de gemeente altijd tijdig een besluit wil nemen dan kan het zijn de raad in perioden van reces ook beschikbaar moet zijn voor besluitvorming. De ambtelijke organisatie probeert echter zoveel mogelijk te voorkomen dat behandeling in het reces moet plaatsvinden. Dit kan door proactief met de initiatiefnemer te kijken naar de planning van de aanvraag. De behandelend ambtenaar kan de initiatiefnemer adviseren op welk moment hij het beste zijn aanvraag kan indienen. Dit kan niet meer dan een inspanningsverplichting zijn. Het is immers aan de initiatiefnemer zelf om te bepalen wanneer hij zijn aanvraag indient.

Met andere woorden vragen we in het kader van de planning van alle deelnemers flexibiliteit en een proactieve opstelling.

Het adviesrecht van de raad moet gebruikt worden binnen de normale proceduretijd die voor een omgevingsvergunning geldt. Zoals eerder aangegeven is dat binnen maximaal acht weken, die eventueel met zes weken verlengd mogen worden. Als de raad advies moet geven dan zal dat vanwege de extra stappen in het proces zorgen voor extra proceduretijd en kan dit hoogstwaarschijnlijk niet binnen de acht weken afgehandeld worden. Een verlenging met 6 weken ligt voor de hand. Als dit bij de start van een traject goed gecommuniceerd wordt naar de aanvrager hoeft dat niet tot problemen te leiden.

Geen medewerking

Als het college geen medewerking wil verlenen, zal de raad ook niet gevraagd worden om een advies met instemming. De raad wordt daarom pas gevraagd wanneer het college wel medewerking wil verlenen. In de gevallen dat het college besloten heeft geen medewerking te verlenen aan het initiatief zal de raad hiervan middels een bericht op de hoogte worden gesteld. In dit bericht wordt duidelijk wat de aanvraag inhoudt en de afwegingen van het college om geen medewerking te verlenen, waarbij achterliggende stukken beschikbaar worden gesteld.

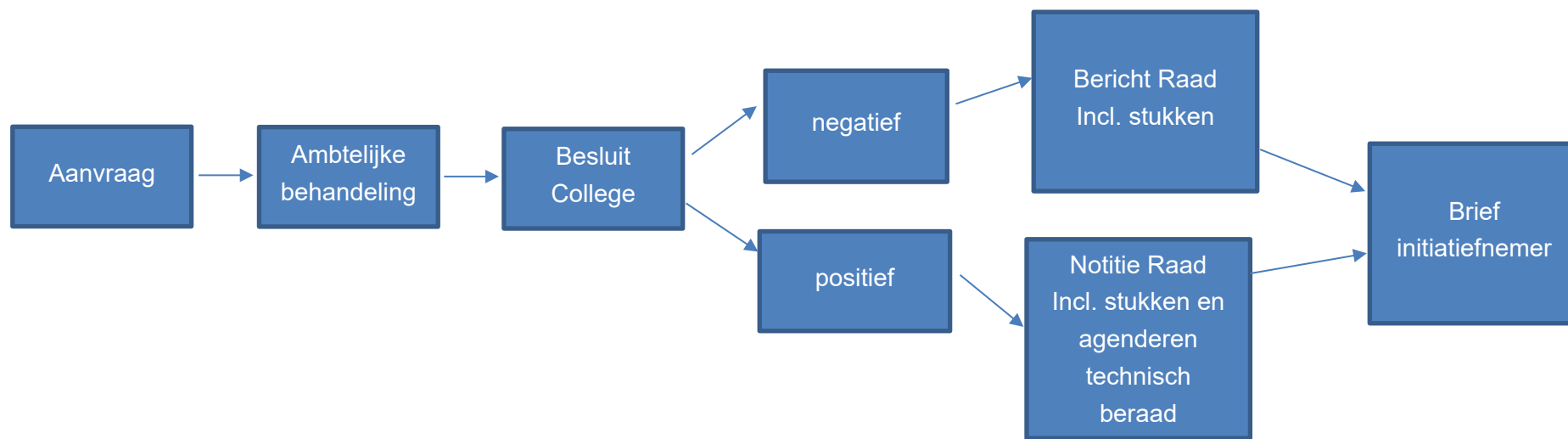
Stadium 3: Besluit college op de aanvraag

Het college beslist na het verkrijgen van advies met instemming op de aanvraag. Wanneer de raad geen advies met instemming verleent, zal het college de vergunning moeten weigeren.

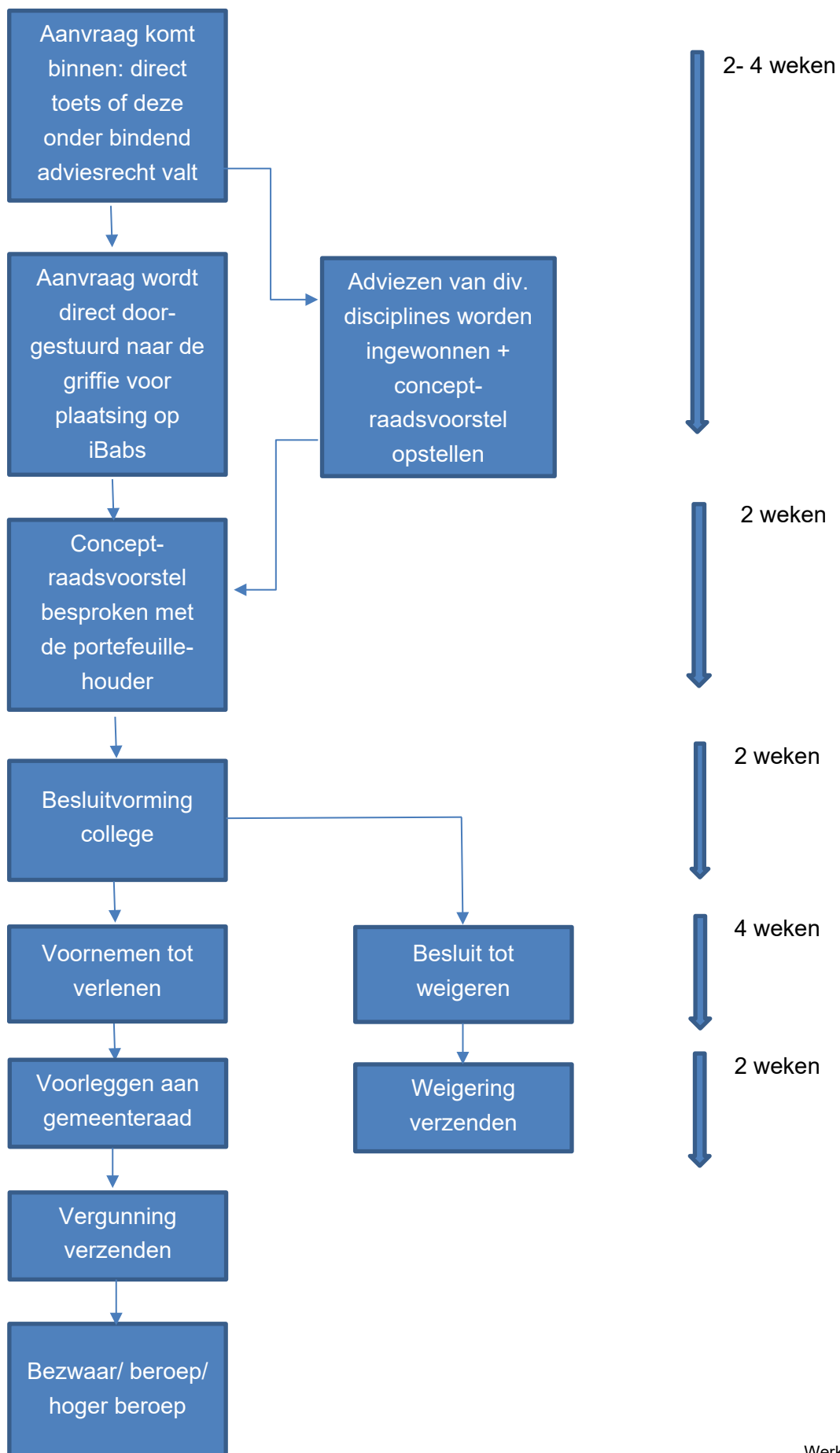
Stadium 4: Bezwaar, beroep en hoger beroep

Tegen het besluit van het college om de vergunning te verlenen dan wel te weigeren, kan door belanghebbenden bezwaar worden gemaakt. Het college beslist op dit bezwaar na het inwinnen van advies bij de Commissie Bezwaarschriften van de gemeente. Tegen de beslissing op bezwaar kan men in beroep gaan bij de rechtbank. Tegen de uitspraak van de rechtbank staat hoger beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Bijlage 1: schematische weergave proces informeel proces Bopa

Bijlage 2: schematische weergave Formeel proces Bopa en bindend adviesrecht

Bijlage 3: schematisch weergave formeel proces Bopa – geen bindend adviesrecht

